

บันทึก

เรื่อง การเปรียบเทียบปรับตามมาตรา ๖๔ ประกอบกับมาตรา ๒๘
แห่งพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ๒๕๔๐

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีหนังสือ ที่ กษ ๐๕๐๓/๔๙๗๓๑ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๓๐ ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นในปัญหาตามมาตรา ๒๘^๑ แห่งพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ๒๕๔๐ และมาตรา ๖๔^๒ แห่งพระราชบัญญัติการประมงฯ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมประมงมีความเห็นแตกต่างกันเป็น ๒ ฝ่าย คือ

๑. ฝ่ายที่หนึ่งเห็นว่า พระราชบัญญัติการประมงฯ เป็นกฎหมายพิเศษยกเว้นกฎหมายทั่วไป จึงน่าจะตีความมาตรา ๖๔ ว่า มีเจตนาลงโทษแก่บุคคลผู้ใช้เครื่องมือทำการประมงซึ่งไม่มีอาชญาบัตรตามมาตรา ๒๘ โดยคำนึงถึงจำนวนเครื่องมือทำการประมงที่ใช้ในการกระทำความผิดเป็นสำคัญ ดังนั้น จึงต้องระวางโทษปรับสามเท่าของเงินอากรตามจำนวนเครื่องมือที่ใช้ในการกระทำความผิดเท่านั้น ไม่คำนึงถึงจำนวนบุคคลผู้ร่วมกระทำความผิดแต่อย่างใด ด้วยเหตุนี้ ถ้านาย ก. กับลูกจ้าง ๑๐ คน ใช้เครื่องมืออวนลอย ๑ ผืน ทำการประมงโดยไม่มีอาชญาบัตรน่าจะปรับนาย ก. กับลูกจ้าง ๑๐ คน รวมกันเป็นเงินสามเท่าของเงินอากรค่าอาชญาบัตรอวนลอย ๑ ผืน ในอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น มิใช่ปรับผู้กระทำความผิดดังกล่าวเรียงตามรายตัวบุคคล

๒. ฝ่ายที่สองเห็นว่า บทบัญญัติของพระราชบัญญัติการประมงฯ ไม่ยกเว้นหลักกฎหมายทั่วไป ดังนั้น ในกรณีที่มีบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันกระทำความผิดเดียวกัน กรณีเดียวกัน จะต้องลงโทษปรับผู้กระทำความผิดเรียงตามรายตัวบุคคล โดยนำหลักกฎหมายทั่วไป

^๑ พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ๒๕๔๐

มาตรา ๒๘ บุคคลใดจะใช้เครื่องมือในพิกัดทำการประมงได้ ต่อเมื่อได้รับอาชญาบัตรระบุชื่อบุคคลนั้นและเสียเงินอากรตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว

รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศยกเว้นไม่ต้องได้รับอาชญาบัตรสำหรับเครื่องมือทำการประมงอย่างหนึ่งอย่างใดในท้องที่ใด ๆ ก็ได้

^๒ พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘

มาตรา ๖๔ บุคคลใดใช้เครื่องมือทำการประมง ซึ่งต้องมีอาชญาบัตรตามพระราชบัญญัติ โดยไม่มีอาชญาบัตรตามมาตรา ๒๘ หรือมิได้เสียเงินอากรเพิ่มเติมตามมาตรา ๒๙ ต้องระวางโทษปรับสามเท่าของเงินอากร และให้อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่อธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้

เมื่อผู้กระทำความผิดได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสิบห้าวัน ให้คดีนั้นเป็นอันเลิกกัน

ตามมาตรา ๑๗^๓ และมาตรา ๓๑^๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้ ก็จะต้องปรับนาย ก. กับ ลูกจ้าง ๑๐ คน คนละสามเท่าของเงินอากร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงขอหารือแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องเกี่ยวกับกรณีดังกล่าวว่า สมควรปฏิบัติเป็นประการใดจึงจะชอบด้วยกฎหมาย เพื่อแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมประมงถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๘) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว โดยได้ฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมประมง) แล้ว เห็นว่า การลงโทษผู้กระทำความผิดตามบทกฎหมายต่าง ๆ นั้น โดยปกติหากกฎหมายนั้น ๆ มีเจตนาลงโทษผู้กระทำความผิดเช่นใด ก็จะต้องบัญญัติไว้โดยชัดแจ้งในกฎหมายนั้น ๆ แต่ในขณะเดียวกันก็มีประมวลกฎหมายอาญาซึ่งเป็นบทกฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำความผิดวางหลักเกณฑ์ทั่วไปไว้ โดยในมาตรา ๑๗^๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ได้บัญญัติรองรับว่า ถ้าบทกฎหมายอื่นในเรื่องการลงโทษผู้กระทำความผิดมิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นแล้ว ก็ให้นำบทบัญญัติในภาค ๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับ สำหรับการลงโทษปรับผู้กระทำความผิดนั้น มาตรา ๓๑^๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ได้บัญญัติสำหรับกรณีมีผู้กระทำความผิดหลายคนในความผิดเดียวกันว่า ให้ศาลลงโทษปรับผู้กระทำความผิดเรียงตามรายตัวบุคคล ดังนั้น ในกรณีที่มีผู้กระทำความผิดหลายคน หากบทกฎหมายที่บัญญัติให้การกระทำใดเป็นความผิดมิได้บัญญัติเรื่องการลงโทษปรับไว้เป็นพิเศษแล้ว ก็ต้องนำบทบัญญัติมาตรา ๓๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับ^๗ และในทางกลับกัน หากบทกฎหมายที่กำหนดการลงโทษ

^๓ ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๗ บทบัญญัติในภาค ๑ แห่งประมวลกฎหมายนี้ ให้ใช้ในกรณีแห่งความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย เว้นแต่กฎหมายนั้น ๆ จะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

^๔ ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่ศาลจะพิพากษาให้ปรับผู้กระทำความผิดหลายคนในความผิดอันเดียวกัน ในกรณีเดียวกัน ให้ศาลลงโทษปรับเรียงตามรายตัวบุคคล

^๕ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๓)

^๖ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๔)

^๗ คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๑๓๓๙/๒๕๐๖ (ที่ประชุมใหญ่)

โทษปรับตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ มาตรา ๓๘ ทวิ มิได้มีข้อความจำกัดไว้ว่า ถ้ามีผู้ร่วมกระทำความผิดหลายคนด้วยกัน ก็ให้ปรับรวมกันตามปริมาณน้ำสุราที่ทำการชนเมื่อพระราชบัญญัติสุรามิได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นตามที่ยกเว้นไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗ จึงต้องลงโทษปรับผู้กระทำความผิดเรียงตามรายตัวบุคคลตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๑

คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๒๖๔๒/๒๕๒๔ (ประชุมใหญ่)

ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ มาตรา ๑๙ ซึ่งต้องระวางโทษปรับสิบเท่าของค่าแสตมป์ยาสูบที่จำต้องปิดตามมาตรา ๔๙ นั้น มิได้มีข้อจำกัดว่าถ้ามีผู้ร่วมกันกระทำความผิดหลายคนให้ปรับรวมกันตามค่าแสตมป์ยาสูบที่จะต้องปิด เมื่อพระราชบัญญัติยาสูบมิได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น จึงนำ

ผู้กระทำความผิดได้บัญญัติไว้เป็นพิเศษแล้ว ก็ให้นำบทบัญญัติตามมาตรา ๓๑ ดังกล่าวมาใช้บังคับไม่ได้^๔

สำหรับกรณีข้อหาหรือของกระทำความผิดและสหกรณ์นั้น มาตรา ๒๔^๕แห่งพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ๒๔๙๐ ได้บัญญัติว่า บุคคลใดจะใช้เครื่องมือในพิภพทำการประมงได้ ต้องได้รับอนุญาตระบุชื่อบุคคลนั้นและเสียเงินอากรตามที่กำหนดไว้ และมาตรา ๖๔^๖แห่งพระราชบัญญัติการประมงฯ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๔ ก็วางบทกำหนดโทษกรณีผู้ฝ่าฝืนว่า หากบุคคลใดใช้เครื่องมือในพิภพทำการประมงโดยไม่มีอนุญาต ต้องระวางโทษปรับสามเท่าของเงินอากร และให้อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่อธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ บทบัญญัตินี้ดังกล่าวมิได้แสดงให้เห็นว่าพระราชบัญญัติการประมงฯ มีเจตนาให้มีการลงโทษปรับผู้กระทำความผิดแตกต่างจากหลักทั่วไปตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา นอกจากนั้น เมื่อพิจารณาบทบัญญัติตามมาตรา ๒๔ และมาตรา ๖๔ ดังกล่าวซึ่งใช้ถ้อยคำว่า “บุคคลใดจะใช้เครื่องมือ....ต่อเมื่อได้รับอนุญาตระบุชื่อบุคคลนั้น” และ “บุคคลใดจะใช้เครื่องมือ....โดยไม่มีอนุญาตตามกฎหมายมาตรา ๒๔... ต้องระวางโทษ.....” แล้ว ย่อมเห็นได้ชัดว่ามีวัตถุประสงค์ที่จะลงโทษบุคคลทุกคนที่ได้ใช้เครื่องมือในพิภพทำการประมงโดยไม่ได้รับอนุญาตระบุชื่อบุคคลนั้น ดังนั้น การลงโทษปรับผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติการประมงฯ ดังกล่าว จึงต้องนำบทบัญญัติมาตรา ๓๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับ กล่าวคือ จะต้องลงโทษปรับผู้กระทำความผิดเรียงตามรายตัวบุคคล

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการฯ

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗ มาใช้ต้องลงโทษปรับจำเลยเรียงตามรายตัวบุคคลตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๑

^๔ คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๑๖๖/๒๕๐๘ (ประชุมใหญ่)

พระราชบัญญัติศุลกากรฯ มาตรา ๒๗ บัญญัติเรื่องโทษไว้ว่า สำหรับความผิดครั้งหนึ่งๆ ให้ปรับเป็นเงินสี่เท่าราคาของซึ่งรวมค่าอากรเข้าด้วย ก็โดยมุ่งหมายให้ลงโทษปรับผู้กระทำความผิดครั้งหนึ่งๆ เป็นเงินสี่เท่า โดยมีได้คำนึงถึงว่าจะมีผู้ร่วมกระทำความผิดด้วยกันหลายคนหรือไม่ ถือว่าพระราชบัญญัติศุลกากรฯ ได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗ จะนำมาตรา ๓๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาบังคับหาได้ไม่จึงต้องปรับจำเลยรวมกันทุกคน จะปรับเรียงตัวผู้กระทำความผิดไม่ได้

คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๒๐๓/๒๕๒๐

ความผิดตามพระราชบัญญัติศุลกากรฯ มาตรา ๒๗ ให้ปรับสี่เท่าราคาของรวมค่าอากร โดยปรับรวมกันแต่ละครั้งมิใช่ปรับแต่ละครั้งแล้วแบ่งเป็นรายตัวบุคคลเท่าๆ กัน

^๕ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑)

^๖ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒)

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๓๑